

DE WERELDTENTOONSTELLING VAN GENT EN HARE GESCHIEDENIS - 1913

Het ontwerp om te Gent eene wereldtentoonstelling op te richten dagteekent van het jaar 1905.

Nauwelijks had de stad Luik de poorten harer tentoonstelling gesloten, of eenige Gentenaars vatte de gedachten op eene grootsche betoging tot stand te brengen ten einde Arbeid en Vrede te verheerlijken; om kort te zijn, zij wilden eene tentoonstelling oprichten op Vlaamsch gebied.

De gedachte was stoutmoedig en velen vonden haar zelfs vermetel, doch vol vertrouwen besloten de mannen die het plan hadden vooruitgezet, het kost wat kost te verwezenlijken, en, de 28 december van hetzelfde jaar kwam eene naamloze maatschappij tot stand om de inrichting eener Algemeene Internationale tentoonstelling te bestudeeren.

De akte werd getekend in het lokaal van den "CERCLE COMMERCIAL ET INDUSTRIEL" in tegenwoordigheid van de heren notarissen Nève, Fobe en Tyman.

In min dan 48 uren was het nodige kapitaal verzameld, zonder dat het nodig was de tussenkomst van het publiek in te roepen. Het bestuur werd toevertrouwd aan 11 Commisarissen en 32 Beheerders. Deze stelde op hunne beurt het Centraal Comité aan, dat als volgt werd samengesteld: De heeren Gustave CARELS en Geraard COOREMAN, Voorzitters; Maurice de SMET de NAEYER en Eugène de HEMPTINNE, onder-voorzitters; Auguste VAN LOO, Algemene secretaris; Joseph DE NEVE en Léon VAN HOLLEBEKE bijgevoegde secretarissen.

Wij hoeven hier de redenen niet op te geven welke de stichters der tentoonstelling hebben aangezet om te Gent eene World's Fair in te richten. Door haar belang op geschiedkundig en oudheidkundig gebied, door hare geographische ligging, door de uitbreiding van haren handel en van hare nijverheid en vooral door de ontwikkeling van hare haven, was de stad GENT als geroepen om de nalatenschap van Luik over te nemen.

Er werd een oproep gedaan tot ieders goeden wil, vele stemmen beantwoordden de uitnodiging en vol moed zette men zich ieverig aan het werk.

De verdeling van de taak leverde eene eerste moeilijkheid op aan hen, die het lastig werk ondernomen hadden om de grootsche onderneming te doen slagen. Zo vormde zich achtereenvolgens een twaalfstal commissies, waarvan ieder zich zou gelasten met bijzondere zaken; zo kwam een commissie tot stand die zich zou gelasten met propaganda en pers: eene andere zou zich bezighouden met de verfraaiing der wegen, eene andere nog met de zaken van technischen aard, enz... enz...

Toen het studiecómité in het jaar 1907 zijn rapport neerlegde, was men alge-

meen van gevoelen dat het mogelijk was te Gent eene tentoonstelling in te richten, en dit zelfs, in zeer gunstige voorwaarden.

Enige maanden later, den 6 juni 1908 werd eene maatschappij gevormd met een kapitaal van 1.526.700,- Fr. dat op korten tijd onderschreven werd door 1520 aandeelhouders, getal dat tamelijk klein heten mag.

Men stelde de datum der tentoonstelling vast op 26 april 1913 en men deed de keuze van den bouwgrond, het Park en de wijk St-Pieters-Aalst werden als bijzonder goed geschikt bevonden.

Ziehier nu de samenstelling van het Uitvoerend Comité, zoals dit werd beslist in de eerste vergadering der aandeelhouders: Eere-Voorzitter: de heer Graaf Paul de Smet de Naeyer, Staatsminister.

Onder-Voorzitters: de heer Baron de Kerkhove d'Exaerde, Gouverneur van Oost-Vlaanderen; de heer Emile Braun, lid der Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Voorzitters: de heren Gerard Cooreman, Staatsminister, en Gustave Carels, nijveraar; Erelid: de heer A. Siffer, lid der kamer van Volksvertegenwoordigers; Onder-Voorzitters: de heren Maurice de Smet de Naeyer, nijveraar en Baron de la Faille d'Huyse, lid van de Senaat; en Jean de Hemptinne, nijveraar; Leden: de heren: Jos. Casier, nijveraar, Albert Ceuterick, Advokaat bij het Hof van Beroep; Emile Coppieters, lid van de Senaat; Philippe de Hemptinne, nijveraar; Ferdinand Feyerick, nijveraar; Albert Feyerick, nijveraar; Albert Maertens, Voorzitter der "Banque des Flandres".

Algemeene Sekretaris: de heer Henri Boddaert, Advokaat bij het Hof van Beroep; Bijgevoegde Algemeene Sekretarissen de heren Joseph De Brabander en Léon Van Hollebeke, Advokaten bij het Hof van Beroep.

Het drievoudig Algemeen Bestuur werd respectievelijk toevertrouwd: het eerste aan Joseph Casier; het tweede aan de heer Emile Coppieters, het derde aan de heer Maurice de Smet de Naeyer, terwijl de heer Oscar Van de Voorde op 1 maart 1909 gekozen werd als officieele Bouwmeester der tentoonstelling.

Het comité zette zich onmiddellijk aan het werk. Ter gelegenheid van de Algemeene Internationale Tentoonstelling van Brussel, deed de tentoonstelling voor het eerst van zich spreken door gezamenlijk met de stad Gent, een prachtig paviljoen op te richten. Den 20 mei 1911, werd het Uitvoerend Comité ontvangen door Z.M. den Koning Albert I, die erin toestemde de tentoonstelling onder zijne bescherming te nemen. Helaas! Op die gelukkige bladzijde uit de geschiedenis onzer tentoonstelling zou weldra eene bladzijde van rouw volgen, Mijnheer Gustave Carels, Voorzitter van het Uitvoerend Comité stierf onverwachts den 4 juni 1911. De dood ontnam aan de tentoonstelling een kloeken steun, en een harer meest verkleefde mannen.

Wij vervullen hier een droevigen, heiligen plicht door de nagedachtenis van hem, die een der stichters was, hier te vereeren. De heer Braun, Burgemeester

der stad Gent, volgde kort daarna den heer Carels als Voorzitter van het Uitvoerend Comité op. Enige maanden later, den 3 augustus 1911, werd de heer Jean de Hemptinne, bij Koninklijk Besluit benoemd als Algemeene Commissaris van het Belgisch Gouvernement bij de Wereldtentoonstelling van Gent, terwijl de heer J.B. Storm als Algemeene Secretaris optrad bij het Algemeen Commissariaat.

In 1912, den 10 januari, werd door de heer Minister van Nijverheid en Arbeid, in het paleis der Academie te Brussel, de hogere beschermingscommissie aangesteld met de heer Arsène Vercruyssen, lid van de Senaat, als President.

Den 26 april 1913, had in het feestpaleis, in tegenwoordigheid van H.M. den Koning Albert I en de Koningin Elisabeth, de officieele inhuldiging plaats der tentoonstelling, alsmede de plechtige opening der Gentse Floralieën. Deze telde op acht dagen, meer dan vijf honderd duizend bezoekers, hetgeen genoegzaam hun triomf bevestigt.

De tentoonstelling beslaat eene oppervlakte van honderd dertig hectaren, waaronder inbegrepen zijn de veertig hectaren van het park der stad, prachtige tuinen waar de aantrekkelijkheden zich hebben gevestigd.

Het Koloniaal Paleis, prachtig gebouw dat zich aan het uiteinde der Natielaan verheft, bedekt 7.000 vierkante meters en het paleis der Schone Kunsten der Bouwkunst en der lichttekening beslaan 10.475 vierkante meters.

Meer dan 25 landen zijn vertegenwoordigd in de tentoonstelling van Gent, Onder de deelnemende landen noemen wij: Frankrijk, Nederland, Duitsland, Canada, Californië, Perzië, Indië, de Verenigde Staten van Amerika, Tunesië, Algerië, Guatemala, Spanje, Italië, Bulgarië, Denemarken, de Maleische Staten, Japan, China, enz...

Van het eerste oogenblik af hielden de vreemde landen eraan, de sympathie te kennen te geven, die zij voor onze stad gevoelden.

Door hare buitengewone voordelige ligging, (de tentoonstelling is immers gelegen langs de lijn Oostende-Brussel) is zij geroepen om een overgroot toeloop van vreemdelingen te ontvangen. De grote internationale treinen stoppen allen in de statie Gent-St-Pieters, die slechts op enige minuten afstand is van onze World's Fair. Het is geenszins vermetel van aan de Gentsche tentoonstelling eenen bijval te voorspellen, dien al onze verwachtingen zal overtreffen. De triomf zal voor hare stichters de bekroning zijn van hun hardnekkig werken, en voor de stad zelfs eene vernieuwing van haar glorierijk verleden en een spoorslag voor de toekomst.

Dumont WILLE